

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Пічуріна Валерія Васильовича «Теоретико-методологічні основи психофізичної підготовки студентів інженерних спеціальностей у процесі фізичного виховання», представлену на здобуття наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення

Поступ науки й техніки, соціально-економічні та культурні зміни в соціумі актуалізують завдання підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців. Однією з головних складових підготовки студентів у закладів вищої освіти (ЗВО) є професійно-прикладна фізична підготовка (ППФП) до майбутньої трудової діяльності, яка сприяє формуванню необхідних фізичних і психічних якостей, рухових навиків стосовно профілю майбутньої професії.

Сучасний виробничий комплекс України має гостру потребу у кваліфікованих кадрах, здатних ефективно виконувати складні професійні дії в умовах максимального психічного й фізичного навантаження. Повною мірою це стосується й професійної діяльності сучасного інженера, для якої характерні висока відповідальність і велика суспільна значущість. У зв'язку з цим, перед системою вищої освіти постає питання підготовки інженерних кадрів з урахуванням сучасних умов трудової діяльності.

Актуальність дисертаційної роботи визначається необхідністю розробки нових методологічних підходів і відповідних технологій на шляху психофізичної підготовки студентів у процесі фізичного виховання для підвищення рівня готовності до професійної діяльності в умовах виробництва.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри фізичного виховання Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна на 2006–2010 рр. за темою «Теоретико-методологічні та педагогічні основи психологічної і психофізичної підготовки студентів в

процесі фізичного виховання»; згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України за темою 3.6 «Науково-теоретичні основи інноваційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення» (номер державної реєстрації 0111U001169); державної бюджетної науково-дослідної теми Міністерства освіти і науки України «Розробка та реалізація оздоровчих інноваційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення» (номер державної реєстрації 0116U003476) на 2016–2017 рр.; тематичного плану наукових досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2016–2020 рр. за темою «Науково-теоретичні засади вдосконалення процесу фізичного виховання різних груп населення» (номер державної реєстрації 0116U003010).

Ступінь обґрунтованості наукових досліджень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Робота чітко структурована, здобувачем вироблена послідовна методика аналізу та систематизовано основні спостереження. Вдалою є структура дисертаційної роботи, яка логічно, повно і точно відображає задум і концепцію проведеного дослідження.

У результаті дослідження автором **вперше:**

– з позиції дослідження теоретико-методологічних, професійних та педагогічних передумов здійснено обґрунтування та розробку психофізичної підготовки як складової фізичного виховання студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту, яка спрямована на вирішення завдань підвищення готовності до професійної діяльності;

– науково обґрунтовано та розроблено концепцію психофізичної підготовки студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту, яка спрямована на підвищення рівня готовності студентів до професійної діяльності. Структурними елементами концепції є: передумови, мета, завдання, принципи, напрями впливу на сферу психофізичної підготовленості,

організаційно-педагогічні умови, етапи впровадження, визначені компоненти готовності до професійної діяльності та критерії ефективності;

– запропоновано новий підхід до визначення змісту поняття «психофізична підготовка», яка розглядається як складова фізичного виховання, спеціалізована стосовно психологічних і психофізичних особливостей майбутньої професійної діяльності студентів;

– при порівняльному аналізі сформованості складових особистості студентів, які займаються в основному та спортивному відділеннях, встановлено, що у студентів спортивного відділення відбувається більш інтенсивне формування низки професійно значущих для залізничного транспорту факторів особистості, у порівнянні із студентами основного відділення, що пов'язано з більш високим рівнем загальної та спеціальної фізичної підготовленості;

– доведено залежність між фізичною та психофізичною підготовленістю студентів, яка виявляється в тому, що зростання загального рівня їх фізичної підготовленості (особливо координаційних здібностей) сприяє покращенню показників вибірковості, концентрації та стійкості уваги, а також – зниженню рівня особистісної тривожності;

– виявлено суттєвий позитивний вплив засобів психофізичної підготовки в процесі фізичного виховання на формування у студентів низки професійно значущих рис особистості (емоційної стійкості, високої нормативності поведінки, впевненості в собі, високого рівня самоконтролю, адекватності самооцінки); адаптивних і відносно адаптивних когнітивних і поведінкових копінг-стратегій; таких складових толерантності до невизначеності, як «сміливість, підприємливість», «адаптивність», «толерантність до двозначності»; зниження високого рівня особистісної тривожності.

Практична значущість дисертаційної роботи полягає у впровадженні концепції психофізичної підготовки у процес фізичного виховання студентів, що сприяє підвищенню рівня готовності до професійної діяльності.

Основні результати дослідження впроваджено у навчальний процес з фізичного виховання Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, Українського державного університету залізничного транспорту та Дніпропетровського коледжу транспортної інфраструктури, а також у навчальний процес Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту при викладанні навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання у вищих навчальних закладах», Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини при проведенні лекцій та практичних занять з курсу «Організація і методика оздоровчої фізичної культури».

Достовірність отриманих результатів забезпечувалася несуперечливістю вихідних теоретичних основ і методологічних установок дослідження, відповідністю використовуваних наукових методів поставленим у дослідженні завданням, репрезентативністю емпіричної бази дослідження, коректністю математичної обробки експериментальних даних.

Основні положення дисертації викладені у 60 наукових працях, з них одна монографія, 22 статті у фахових виданнях України, з яких 8 увійшли до міжнародних наукометричних баз, 26 публікацій апробаційного характеру та 11 публікацій, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Дисертація складається зі вступу, семи розділів, висновків, списку використаних джерел (572 найменування, з них 48 іноземними мовами), 17 додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 540 сторінок. Обсяг основного тексту – 367 сторінок. Роботу ілюстровано 76 таблицями та 7 рисунками.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методологічні основи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість одержаних результатів, визначено особистий внесок здобувача у спільно опублікованих наукових працях, подано інформацію про

апробацію і впровадження результатів дослідження, вказано кількість публікацій автора за темою дисертації.

У першому розділі **«Сучасний стан розробки проблеми психофізичної підготовки особистості до професійної діяльності у фізичному вихованні»**, автором викладено результати аналізу літературних джерел з таких питань: психофізична підготовка як об'єкт наукових досліджень; психофізична підготовленість як складова професійної придатності особистості; ППФП в системі підготовки спеціалістів до професійної діяльності; сучасні підходи щодо використання засобів психофізичної підготовки до професійної діяльності.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** описано основні методи дослідження, що доповнюють один одного та відповідають специфіці об'єкта та предмета дослідження, його меті та завданням. У ході дослідження використано такі методи: вивчення та аналіз літературних джерел; опитування; педагогічне спостереження; педагогічне тестування; педагогічний експеримент; психодіагностичні методи; методи математичної статистики.

Згідно з темою і завданням, дослідження проводилося протягом 2005–2020 рр. на базі Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна.

У третьому розділі **«Теоретико-методологічні, професійні та педагогічні передумови концепції психофізичної підготовки у фізичному вихованні»** виконано аналіз теоретичних засад, що дають можливість наукового обґрунтування психофізичної підготовки у фізичному вихованні.

Здобувачем визначено теоретико-методологічні передумови концепції психофізичної підготовки особистості у фізичному вихованні до яких віднесено теоретичні положення про взаємовплив організм і психіки людини та її особистість. Так у сучасній психології і філософії визнається взаємовплив організму і психіки людини: зафіксовано численні факти впливу як фізичних чинників на психічні складові, так і психічних на фізичні характеристики. У

контексті цього дослідження це означає наукову обґрунтованість використання фізичних вправ для формування психічних складових у тих, хто займається. Сформовані в психології уявлення про особистість, про її структуру і динаміку є теоретичною базою для наукового уявлення про структуру психофізичної підготовленості особистості та розробки ефективних шляхів її формування у сфері фізичного виховання.

Професійними передумовами створення концепції психофізичної підготовки студентів ЗВО залізничного транспорту у фізичному вихованні є вимоги до інженерних професій працівників залізничного транспорту, які витікають із кваліфікаційних характеристик основних інженерних професій працівників залізничного транспорту. В них наведено якості, які як сприяють, так і перешкоджають успішному виконанню професійної діяльності.

Педагогічною передумовою необхідності вдосконалення процесу психофізичної підготовки майбутніх фахівців є сучасний стан організації фізичного виховання у закладах вищої освіти. Аналіз нормативних документів показує, що в системі фізичного виховання студентів останнім часом започатковано зміни у зв'язку з документами, прийнятими МОН України, а саме лист Міністерства освіти і науки України від 13.03.2015 № 1/9 – 126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році» та лист від 25.09.2015 № 1/9 – 454 «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах». Зазначені в цих документах рекомендації закладам вищої освіти щодо викладання фізичного виховання як навчальної дисципліни (вибірковість вивчення, відсутність заліку) по суті виводять фізичне виховання за межі навчального процесу.

У четвертому розділі **«Особливості розвитку фізичних якостей та психологічних характеристик студентів»** наведено результати констатувального експерименту щодо діагностики фізичних якостей та психологічних характеристик студентів-залізничників, взаємозв'язку компонентів

психофізичного стану, особливостей сформованості характеристик особистості у студентів основного і спортивного відділення.

Діагностика показників фізичної підготовленості студентів дозволила здобувачу встановити, що студенти мають низький загальний рівень фізичної підготовленості. Аналіз даних, отриманих в ході дослідження, дає підстави зробити висновок про те, що навчальні заняття з фізичного виховання, які проводяться в обсязі 4 навчальних годин на тиждень, є чинником, що здійснює суттєвий вплив на позитивну динаміку показників фізичної підготовленості студентів.

Діагностика психофізичної підготовленості студентів дозволила встановити відповідну непідготовленість значної частини студентів за такими показниками, як особистісна тривожність, використання адаптивних і відносно адаптивних копінг-стратегій, вибірковість та концентрація і стійкість уваги, швидкість у діях.

Дослідження взаємозв'язку між показниками фізичної і психофізичної підготовленості у студентів дозволило автору встановити такі закономірності: зростання загального рівня фізичної підготовленості студентів суттєво впливає на покращення у них рівня розвитку вибірковості та концентрації і стійкості уваги, а також сприяє зниженню рівня особистісної тривожності; покращення результатів студентів у такому виді випробувань, як човниковий біг 4×9 метрів, суттєво впливає на підвищення у них рівня розвитку вибірковості та концентрації і стійкості уваги.

Діагностика особливостей сформованості характеристик особистості студентів різних навчальних відділень за методикою Р. Кеттелла підтвердила, що навчальні заняття з фізичного виховання у спортивному відділенні суттєво позитивно впливають на формування у студентів емоційної стійкості, сміливості, довірливості.

Здобувачем встановлено особливості впливу окремих засобів фізичного виховання на формування психофізичних характеристик у студентів: заняття

легкою атлетикою сприяють формуванню у студентів емоційної стійкості, усвідомленого дотримання норм і правил поведінки, наполегливості в досягненні мети, точності, відповідальності, ділової спрямованості, розвитку уяви і творчого потенціалу особистості; заняття важкою атлетикою сприяють формуванню впевненості у собі, незалежності в судженнях і поведінці, відкритості, товариськості, уважності, активності в усуненні конфліктів; заняття спортивними іграми сприяють розвитку в студентів характеристик уваги.

У п'ятому розділі **«Концепція психофізичної підготовки студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту у процесі фізичного виховання»** викладено основні положення авторської концепції психофізичної підготовки студентів.

Суть авторської концепції полягає в комплексному підході до фізичного виховання студентів закладів вищої освіти, у процесі якого вирішується блок завдань, одним із яких є формування психофізичної підготовленості студентів до майбутньої професійної діяльності. Психофізична підготовка студентів під час навчальних занять з фізичного виховання покликана цілеспрямовано сприяти підвищенню ефективності професійного навчання й досягненню високої та стійкої працездатності при виконанні професійних функцій. Мета концепції – теоретично обґрунтувати, розробити і практично реалізувати організаційно-методичні основи психофізичної підготовки студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту в процесі фізичного виховання для підвищення рівня готовності до професійної діяльності. Структуру концепції психофізичної підготовки утворюють такі складові: передумови (теоретико-методологічні, професійні, педагогічні); мета концепції; принципи, на основі яких реалізується концепція; сфери психофізичної підготовленості майбутніх фахівців, на які здійснюється вплив; організаційно-педагогічні умови реалізації концепції; етапи впровадження концепції; компоненти готовності майбутніх фахівців; критерії ефективності концепції.

Розроблено загальну структуру психофізичної підготовки за авторською концепцією для студентів спеціальностей «Організація перевезень і управління на залізничному транспорті»; «Вагони та вагонне господарство», «Локомотиви та локомотивне господарство»; «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»; «Залізничні споруди та колійне господарство»; «Мости і транспортні тунелі».

Головним засобом психофізичної підготовки, яка запропонована у цій роботі, є заняття професійно значущими видами спорту. Водночас суттєвою особливістю запропонованого підходу є те, що для окремих залізничних спеціальностей пропонується як окремий набір професійно значущих видів спорту, так і окреме співвідношення в обсязі занять цими видами спорту.

Оцінюючи ефективність концепції психофізичної підготовки студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту, як критерій необхідно розглядати множину професійно значущих характеристик психофізичної підготовленості, яку можна сформуванати завдяки її реалізації у фізичному вихованні.

У шостому розділі дисертації **«Експериментальна перевірка ефективності авторської концепції психофізичної підготовки студентів»** наведено результати оцінки ефективності авторської концепції психофізичної підготовки студентів інженерних спеціальностей у процесі фізичного виховання на основі розроблених програм для студентів з диференціацією в залежності від обраних спеціальностей залізничного транспорту.

Формувальний експеримент проводився автором з метою визначення ефективності запропонованих програм психофізичної підготовки для вирішення завдань формування (розвитку) у студентів низки професійно значущих характеристик. Тривалість експерименту становила два навчальних роки (перший і другий курс навчання в обсязі 4 навчальних години на тиждень). У формувальному експериментальному дослідженні брали участь студенти (юнаки) Дніпропетровського національного університету

залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Вік учасників дослідження складав 17 – 19 років. Було сформовано п'ять експериментальних і одну контрольну групи. В експериментальних групах заняття проводились відповідно до авторських програм психофізичної підготовки для спеціальностей «Організація перевезень і управління на залізничному транспорті» (експериментальна група № 1); «Вагони та вагонне господарство», «Локомотиви та локомотивне господарство» (експериментальна група № 2); «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривід» (експериментальна група № 3); «Залізничні споруди та колійне господарство» (експериментальна група № 4); «Мости і транспортні тунелі» (експериментальна група № 5). У контрольній групі навчальні заняття з фізичного виховання проводились відповідно до навчальної програми для вищих навчальних закладів. Студенти контрольної групи представляли основне відділення, де займались у навчальних групах загальної фізичної підготовки.

Дослідження формування професійно значущих рис особистості студентів у процесі психофізичної підготовки показало ефективність програми для формування у студентів таких факторів особистості (за Р. Кеттеллом), як «емоційна нестійкість – емоційна стійкість» ($p < 0,05$), «схильність до почуттів – висока нормативність поведінки» ($p < 0,01$), «впевненість у собі – тривожність» ($p < 0,05$), «низький самоконтроль – високий самоконтроль» ($p < 0,01$), «адекватність самооцінки» ($p < 0,01$). Було також встановлено, що традиційні навчальні заняття з фізичного виховання (проводились у контрольній групі) суттєво не впливають на формування особистості.

Експериментальне дослідження показало ефективність використання програм психофізичної підготовки для формування у студентів адаптивних і відносно адаптивних когнітивних і поведінкових копінг-стратегій. Зафіксовано суттєве зростання адаптивних і відносно адаптивних когнітивних і поведінкових копінг-стратегій в експериментальних групах. Також слід

відзначити суттєве скорочення використання студентами цих груп неадаптивних когнітивних і поведінкових копінг-стратегій. Водночас не встановлено дієвість концепції щодо формування адаптивних і відносно адаптивних емоційних копінг-стратегій ($p > 0,05$). У контрольній групі суттєвих змін щодо використання адаптивних, відносно адаптивних та неадаптивних когнітивних і поведінкових копінг-стратегій не зафіксовано.

Психофізична готовність сучасного фахівця до професійної діяльності визначається низкою чинників. Важливе місце серед них займає і така характеристика особистості, як толерантність до невизначеності. Вважається, що толерантність до невизначеності є важливою властивістю особистості, яка забезпечує успішність її функціонування в умовах сучасного світу. Встановлено ефективність програм психофізичної підготовки для формування таких складових толерантності до невизначеності, як «сміливість, підприємливість» ($p < 0,01$), «адаптивність» ($p < 0,01$), «толерантність до двозначності» ($p < 0,01$).

Дослідження показало ефективність використання програм психофізичної підготовки для розвитку в студентів концентрації і стійкості уваги.

Дослідження засвідчило ефективність застосування програм психофізичної підготовки у фізичному вихованні для підвищення рівня фізичної підготовленості студентів. В експериментальних групах зафіксовано зростання результатів студентів за такими тестами як: «біг 100 метрів» ($p < 0,01$); «біг 3000 метрів» ($p < 0,01$); «нахил вперед з положення сидячи» ($p < 0,01$); «підтягування на перекладині» ($p < 0,01$); «піднімання тулуба в сід за одну хвилину» ($p < 0,01$); «стрибок у довжину з місця» ($p < 0,01$); «човниковий біг 4×9 метрів» ($p < 0,01$). У контрольній групі позитивна динаміка виявлена тільки за тестом «нахил вперед з положення сидячи» ($p < 0,05$).

Встановлено ефективність запропонованих програм психофізичної підготовки для розвитку в студентів вестибулярної стійкості ($p < 0,01$). Зафіксовано зростання показників в експериментальних групах. При цьому

найбільш значна динаміка розвитку була зафіксована в експериментальній групі № 5 для спеціальності «Мости і транспортні тунелі». У контрольній групі достовірних змін не виявлено.

Запровадження програм психофізичної підготовки у навчальний процес з фізичного виховання дозволяє підвищити рівень теоретико-методичної підготовленості студентів. Встановлено також, що рівень знань студентів з розділу психологічної просвіти є достовірно вищим, ніж рівень знань з теоретичного розділу навчальної програми з фізичного виховання ($p < 0,01$).

В експериментальних групах у юнаків і дівчат зафіксовано достовірне зниження високих показників особистісної тривожності ($p < 0,01$).

У цьому розділі «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» проведено узагальнення експериментальних даних і теоретичного аналізу, сформовані основні результати дисертаційного дослідження, розкрита практична та теоретична значущість проведеної роботи. Зіставлені наукові дані, які отримала автор, із наявними в наукових і методичних джерелах. На підставі цього виявлено дискусійні та сформульовано наукові положення трьох рівнів новизни (набули подальшого розвитку, доповнено, вперше).

Дисертація викладена у відповідності з логікою наукової роботи. Мова і стиль викладення матеріалів дисертації відповідають вимогам, що пред'являються до робіт такого рівня. Викладення матеріалу дозволяє засвоїти основні положення дисертації.

Автореферат відповідає змісту дисертації і відображує головні положення роботи.

Позитивно оцінюючи наукову працю В. В. Пічуріна необхідно зробити деякі зауваження, побажання та визначитися в дискусійних питаннях:

1. Ряд положень наукової новизни, особливо того матеріалу, який був отриманий вперше, вимагає конкретизації.

2. У підрозділі 1.1 «Характеристика складових психофізичної підготовки фахівців в різних сферах діяльності», на нашу думку, недоцільно детально

акцентувати увагу на питаннях психофізичної підготовки військовослужбовців, співробітників органів внутрішніх справ тощо. Дискусійним є також опис в даному підрозділі напрямку досліджень «психологія спорту».

3. У підрозділі 1.2 «Основні компоненти психофізичної підготовленості при визначенні професійної придатності фахівців», на нашу думку, при декларуванні здобутків фахівців доцільно представити внесок кожного автора при розглянутому питанні. Наприклад, «Психологічні аспекти проблеми професійної придатності досліджували: В.А. Бодров [43], Є. О. Климов [167], Б. В. Кулагін [202], В. Л. Маріщук [242, 244] та ін. На нашу думку, є невирішеними питання щодо перспективних напрямків.

4. У підрозділі 1.3 «Професійно-прикладна фізична підготовка в системі підготовки спеціалістів до професійної діяльності» здобувачем представлена багатовекторна інформація по даному напрямку наукових досліджень. У той же час інформацію необхідно було би викласти не як констатацію фактів, а вказати на ступінь розробленості питань, що розглядаються авторами, вказати на позитивні сторони і недоліки.

5. Ідентичне зауваження можна зробити до підрозділу 1.4 «Сучасні підходи щодо використання засобів психофізичної підготовки до професійної діяльності».

6. Висновки до розділу 1 зайве деталізовані і вимагають скорочення.

7. В розділі 2 «Методи та організація дослідження» ряд загальновідомих методів не доцільно було детально описувати.

8. На нашу думку, ряд положень підрозділу 3.1 «Теоретико-методологічні передумови концепції психофізичної підготовки у фізичному вихованні» у викладі, представленому автором, відносяться до першого розділу.

9. У підрозділі 3.2 «Професійні передумови концепції психофізичної підготовки студентів закладів вищої освіти залізничного транспорту» здобувач декларує «..... На залізничному транспорті є багато професій, які пов'язані з

рухом поїздів. Головні з них пов'язані з управлінням рухомим складом залізниць і з організацією руху поїздів». Далі по тексту представлена інформація про особливості роботи машиніста, помічника машиніста, диспетчера і т.д. На нашу думку, недоцільно настільки детально наводити інформацію зі стандарту професійної (професійно-технічної) освіти СП (ПТ) О8311.Н.49.20-2017.

10. Хотілося би почути від здобувача, як створювалися моделі психофізичної готовності фахівців? На які методологічні положення спирався дисертант при їх розробці? Викликає питання про валідність авторських моделей?

11. Висновки до третього розділу необхідно було би викласти лаконічніше. Це ж зауваження можна віднести і до висновку четвертого розділу.

12. В таблиці 4.36 «Залізничні спеціальності і професійно значущі види спорту» дисертант вказує, що для залізничної спеціальності «Вагони та вагонне господарство», «Локомотиви та локомотивне господарство» професійно значущі види спорту – спортивна гімнастика, спортивні ігри, легка атлетика (біг на середні і довгі дистанції) тощо, а для залізничної спеціальності «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод» професійно значущі види спорту – акробатика, спортивна гімнастика, легка атлетика (біг на середні і довгі дистанції) та ін. Виникає питання, які емпіричні дані вказують на вибір виду спорту для залізничних спеціальностей?

Наведені зауваження, дискусійні питання та побажання не мають принципового значення та не знижують рівень наукових, методологічних і практичних здобутків автора.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Аналіз дисертаційної роботи, автореферату та опублікованих наукових праць дає підставу зробити наступний висновок. Вважаємо, що дисертаційна робота

Пічуріна Валерія Васильовича «Теоретико-методологічні основи психофізичної підготовки студентів інженерних спеціальностей у процесі фізичного виховання» є завершеним, цілісним, самостійно виконаним дослідженням, що відповідає пп. 9, 10 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання

і спорту, професор, завідувач кафедри спортивної медицини

Національного університету фізичного

виховання і спорту України

С. М. Футорний

Підпис С. М. Футорного засвідчує:

вчений секретар НУФВСУ

Г. С. Машеренкова

Відгук отримано 18 січня 2017 р.

М.С.М.